

HISTORIE: CÍLENÉ BOMBARDOVÁNÍ ČESKOSLOVENSKA ANGLOSASY NA SAMÉM KONCI VÁLKY. Desítky tisíc mrvých civilistů - Čechoslováků

- CZ24 News | 2. dubna 2023

ČESKO/SLOVENSKO: Když šlo „jen“ o dva nálety na Prahu, o kterých se navíc dodnes už ví spíše méně než více, ve své době představovaly z hlediska vcelku poklidného života v protektorátní Praze skutečný šok.

- První nálet 14. února byl údajně důsledkem navigační chyby. Bombardéry původně letící na Drážďany bombardovaly prý omylem Prahu. Útočilo 62 letounů B- 17, které shodily během pouhých pěti minut přes 152 tun bomb. **Zahynulo na 700 osob, zničena byla velká část benediktinského opatství Na Slovanech (Emauzy), zasažena byla ale celá oblast na pravém břehu Vltavy směrem k Vinohradům, Nuslím a Vršovicím.**

- Druhý nálet 25. března byl už záměrně cílený na Prahu, na průmyslové centrum na severovýchodě města. Provedlo ho více než 500 (!!) strojů B-17 a B-24 v celkem třech vlnách mezi 11.40 až 13.20. Při náletu byly těžce poškozeny vysočanské objekty Českomoravských strojírén (bývalá ČKD) a Prahy. Záměrem útoku bylo zabránit další výrobě lehkých stíhačů JgdPz 38 Hetzer v Českomoravských strojárnách. Bomby padaly ale i na letiště na okrajích Prahy, kam

se stahovaly proudové letouny Me 262 Schwalbe. Celkem zahynulo při druhém náletu **na 370 osob.**

Únorový a březnový nálet na Prahu

Toho únorového dne – tedy 14. února 1945 se na nebi objevilo 62 spojeneckých letadel. Každé ve svých útrobách neslo šestnáct 227kilových bomb.

Důsledek bombardování byl katastrofální. Žádná z bomb nezasáhla fabriky na kraji Prahy, ale všechny dopadly do centra na obydlené domy. Přitom zahynulo 701 civilistů, 1184 bylo zraněno, 183 domů bylo zničeno, dvě stě bylo poškozeno. Nebyly ušetřeny ani památkové objekty. Již vzpomenuté únorové bombardování Prahy je označováno jako „omyl“, piloti si „prý spletli“ Prahu s Drážďany... Názor si udělejte sami.

Znovu začaly bomby padat na Prahu 25. března 1945. Bylo to za měsíc už podruhé – a lidé po minulé zkušenosti věděli, že Američané bombardují plošně. Březnový nálet byl naštěstí mnohem menší než ten, ke kterému došlo 14. února. Američané útočili přesněji, za cíl si vybrali především průmyslové čtvrti. Nejvíce bomb padalo v Libni a Vysočanech, kde tehdy stály rozsáhlé průmyslové komplexy vyrábějící zbraně. Bomby ale 25. března padaly také ve Kbelích a Letňanech, kde stála strategická letiště. Při tomto útoku bylo zabito dalších 235 osob a dalších 417 bylo zraněno.

Celkem bylo v Libni a Vysočanech zničeno nebo vážně poškozeno na šedesát továrních objektů. V sutiny se mj. proměnily

°Českomoravské strojárny,

°Českomoravská Kolben Daněk,

- ° Vysočanská mlékárna,
- ° hlavní sklady firmy Julius Meinl,
- ° továrna na stroje bratří Prášilů,
- ° Ottova chemická továrna,
- ° libeňský lihovar,
- ° parní mlýny Františka Odkolka nebo
- ° továrna na celuloidové zboží a další.
- ° škola fy Philips

Značná část zasažených továren sloužila německému zbrojařství, přesto se dodnes vede mezi historiky diskuse o motivaci a oprávněnosti akce takové intenzity na samém konci války.

Během půldruhé hodiny přes poledne dopadlo na Prahu 12 tisíc bomb o průměrné váze 250 kilogramů. Krutou daň si bombardování vybralo také mezi obyvateli obcí Letňany, Satalice, Kbely a Čakovice, které v roce 1945 ještě ležely za hranicemi Prahy. Tisk v následujících dnech nepřinesl o náletu žádné zpravodajství, což je možná jeden z důvodů, proč se na něj postupně zapomínalo a informace o něm se z různých zdrojů liší.

České Velenice

V malém pohraničním městě České Velenice na Třeboňsku bylo koncem války velmi živo. Jelikož se zde křižovaly významné železniční tratě do Vídně, Prahy, Plzně a Lince, bylo především zdejší nádraží stále plné vojáků, zajatců i uprchlíků. Navíc ve městě fungovaly velké železniční opravy, které zaměstnávaly stovky dělníků.

První bombardéry se nad Velenicemi objevily 23. března krátce před polednem. Během necelých dvaceti minut celkem 138 letounů B-24 Liberator 55. bombardovací perutě amerického letectva z jihoitalské základny shodilo na město kolem 2600 pum různé hmotnosti od 50 do 500 kg.

Následky byly tragické. Zahynulo kolem 1250 osob (150 místních obyvatel a přes 1100 vojáků, zajatců, dělníků i uprchlíků v transportech. Byly zcela zničeny železniční dílny i vlastní seřaďovací nádraží a zasaženo bylo i téměř 200 domů souměstí České Velenice – Gmund.

České Budějovice

Týž den (23. března 1945) při návratu z náletu na cíle v okolí saských Drážďan zamířilo několik létajících pevností B-17 k náhradnímu cíli – českobudějovickému nádraží. Přímý zásah dostaly výtopny, skladiště, nákladní rampy a dva mosty. Zahynulo zhruba 50 osob, převážně železničářů. Následující den nálet spojenců pokračoval. Byl mnohem zhoubnější. Údajně až devadesát amerických strojů B-24 shodilo na město více než tři tisíce pum, které zasáhly krom nádraží i obytné domy, zejména v Havlíčkově kolonii, Pětidomí a Suchém Vrbném. Zničena byla i úřadovna gestapa. Nálet si vyžádal více než 200 obětí a obrovské materiální škody.

Cheb

Americká letadla napadla 25. března 1945 Cheb a zničila i obytné domy v dnešní Žižkově, Havlíčkově, Riegrově a Palackého ulici. Při náletu bylo zabito na 800 osob, včetně mnoha politických

vězňů. Americké bomby zasáhly tábor, ve kterém byli u Chebu koncentrováni. Přes 70 francouzských antifašistů a nezjištěný počet sovětských zajatců při tom zahynulo.

Další velký nálet spojenců postihl město 8. dubna 1945. Bylo při něm zničeno nejen nádraží, důležitý dopravní uzel, ale v troskách skončila odhadem asi třetina Chebu. Přestože již 18. dubna 1945 překročila americká vojska u Trojmezí české hranice a do Chebu to měla jen několik desítek kilometrů, o dva dni došlo k bombardování chrámu sv. Mikuláše v Chebu. Podle dobových svědectví po lidech, kteří chtěli lokalizovat vzniklý požár kostela, bylo údajně stříleno z palubních zbraní bombardéry doprovázejících amerických stíhaček.

Kralupy nad Vltavou

V roce 1944 byla zahájena bitva o benzin. Německo mělo nedostatek pohonných hmot, vyrábělo syntetický benzin. Ten se vyráběl i u nás, nejvýznamnější rafinerie byla v Záluží u Mostu.

Ta se stala společně se Škodovkou v Plzni nejčastějšími cíly britského a posléze amerického taktického letectva. Při bombardování menší rafinerie 22. března 1945 bylo zničeno také město Kralupy nad Vltavou.

Tehdy zahynulo 145 českých obyvatel. Na počátku války byla kralupská rafinerka začleněna do německého koncernu Benzin-Benzol-Verband-Bochum, výroba benzinu v tomto závodě ale byla roku 1943 zastavena jako neefektivní. Objekt byl pečlivě zamaskován a po zbytek války udržován v provozuschopném stavu. Poprvé se Američané o zničení Kralupolu pokusili 28. prosince 1944. Druhý úder pak přišel 22. března 1945. Svůj náklad bomb tehdy shodilo za půl hodiny na město asi 125 letadel.

Cílem masivního útoku bylo kromě rafinerie i vlakové nádraží, které představovalo důležitý dopravní uzel. Hned první vlna náletů zasáhla v Kralupolu plný zásobník ropy. V důsledku vzniklého požáru se město zahalo do hustého černého dýmu a další bombardování proto bylo prováděno prakticky naslepo. Celkem na město dopadlo 1256 tříštivých bomb o hmotnosti 316 tun.

Desetina města byla podle některých zdrojů zničena. »Jen kostel se svou tichou věží zůstal trčet mezi troskami nedotčen,« popsal obraz zkázy básník Jaroslav Seifert, který bombardování Kralup věnoval cyklus šesti básní.

Bombardování ale nezasáhlo jen Kralupy – část letadel zřejmě omylem shodila svůj náklad na nedaleké Neratovice. Jejich bomby zničily desítky obytných domů a usmrtily 52 lidí.

Ústí nad Labem

Koncem války bylo několikrát napadeno i Ústí nad Labem. Tak například krátce po poledni 17. dubna 1945 před 14.00 přiletělo od jihu několik bombardovacích svazů, a otočilo se nad chemičkou. Jejich cílem bylo zřejmě zničit dopravní tepny. Proto bomby dopadaly na nádraží a pozabíjely mnoho zde pracujících vězňů. Zasáhly i centrum města, zničily i početné obytné domy.

I další dubnové nálety způsobily ve městě značné materiální škody. Při nich bylo mimo železničních objektů zničeno 165 domů, těžce poškozeno 65, středně 85, lehce přes 500 objektů, podle tehdejších zpráv zahynulo asi 1200 lidí, a několik set jich bylo bez přístřeší.

Celkový život města byl ochromen. Postiženy byly městské komunikace. V jižní části města, do Vaňova a Předlic se vůbec nedalo jezdit, pouliční městská dráha byla přerušena. Značně porušeno bylo vodovodní a kanalizační potrubí.

Životy občanů ohrožovaly narušené zdi, které hrozily zřícením, a velké množství nevybuchlých bomb o váze 250 a 500 kg, které byly pomalu odklízovány vězni z Litoměřic. Hlavní cíl opakovaných náletů – železniční křižovatka, byla sice těžce poškozena, ale nacistům se podařilo obnovit železniční provoz už několik hodin po bombardování.

Plzeň - bombardování (nejen) Škodových závodů

(14 dní před svým příchodem, 25. dubna 1945, byl tedy tento průmyslový gigant Američany fakticky zničen) Plzeň byla i díky Škodovým závodům jedním z nejdůležitějších měst v Československu. Společně s německými koncerny Krupp a Rheinmetall patřila mezi tři nejdůležitější zbrojní továrny, pracující v době války pro Třetí říši.

Před válkou továrnu vlastnila francouzská společnost Schneider Creuzot a americká Morganova kapitálová skupina. Po tři předchozí roky byla Škodovka terčem celkem 6 spojeneckých náletů, aniž by došlo k většímu poškození. Zřejmě ani o to nebyl zájem. Spojenci si mysleli, že po válce Škodovku získají oni, takže „si ji přece nebudou ničit“.

Proč se však, pouhých dvacet dní po vyhlášení Košického vládního programu, 25. dubna 1945, stala plzeňská Škodovka terčem jednoho z posledních spojeneckých náletů, si lze snadno a jen těžko vysvětlit jinak, než jako snahu oslabit český poválečný průmysl.

25. 4. 1945 se uskutečnilo poslední masové a tentokrát skutečně zničující bombardování Škodovky. Bylo to skutečně poslední bombardování v Evropě.

500 bombardérů USAF svrhlo na uvedený závod 5000 tříštivých, fosforových a zápalných bomb. 29 objektů Škodovky bylo totálně zničeno, 21 těžce poškozeno... nebyl elektrický proud, komunikační a celková infrastruktura byla zničena.

Bombardování Plzně na konci války- neměl už žádný strategický význam z hlediska dokončování válečné porážky fašistického Německa.

USA bombardovaly ještě Nové Zámky, Nitru, Pardubice, Zlín, ČKD-Praha 25. 3. 1945 a další místa. 17. 4. 1945 bombardovaly dělnické čtvrti Škvřňany a Karlov.

Bylo zabito 624 Čechů, 453 jich bylo zraněno. Američané zničili 505 budov, seřadovací nádraží a další objekty.

Fakta a některé údaje jsou použity z textů K. Bartošky a K. Pichlíka »Pokus o hospodářskou kolonizaci ČSR«, Praha 1969, str. 11 a další.

ZDROJ